

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 154

van **LYDIA PEETERS**

datum: 26 november 2015

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Klimaatopwarming - Impact op watertoevoer via de Maas

In een artikel van Het Belang van Limburg van 24 november 2015 staat dat er door de klimaatverandering in de volgende decennia in de zomer 30 tot 70 procent minder water door de Maas kan stromen. Vlaanderen zal dan waterbesparende maatregelen moeten treffen, want ongeveer de helft van het Vlaams drinkwater wordt via de Maas aangevoerd. Niet alleen voor de natuur zal de droogte catastrofale gevolgen hebben, maar ook de landbouw, de elektriciteitscentrales en de scheepvaart zullen het voelen. Dat blijkt uit onderzoek van waterbouwkundige Patrick Willems (KU Leuven). De klimaatverandering wordt meestal geassocieerd met meer overstromingen, maar over de droogteproblematiek wordt minder gesproken.

Omdat het warmer wordt, zo staat er verder, stijgt de verzadigingsconcentratie van waterdamp en krijgen we langere periodes van droogte. Het effect op de Grensmaas tussen Lanaken en Kinrooi is een zeer sterke daling van het debiet, de hoeveelheid water die per seconde door de rivier stroomt. De Maas is een heel speciale rivier met een debiet dat enorm kan schommelen. Tijdens de overstromingen van 1993 en 1995 had de Grensmaas een debiet van 3000 m³ per seconde, tijdens de zomer van 1976 was dit minder dan 10 m³/s. Uitzonderlijk droge zomers, zoals die van 1976, zullen veel vaker voorkomen. Limburg wordt bevoorrad met grondwater, maar voor de drinkwaterproductie in Antwerpen, Brussel en andere delen van Vlaanderen rijst er bij dergelijk droog weer wel een probleem. Het minimumdebiet voor waterinname via de Maas is immers 15 m³ per seconde.

Ook de scheepvaartindustrie zal er last van hebben: schepen mogen bij droogte minder vracht laden, waardoor ze minder diep in het water liggen. Dat zorgt voor minder rendabiliteit. Voorts zullen, volgens dezelfde studie, de kerncentrales van Chooz en Tihange en de Nederlandse elektriciteitscentrales langs de Maas minder koelwater ter beschikking krijgen. De landbouw op de droge zandgronden zal minder water krijgen via de irrigatiekanalen. En tot slot zal ook de natuur onherstelbaar worden aangetast

1. Is de minister op de hoogte van de studie van de waterbouwkundige van de KU Leuven?
2. Werd dit probleem al eerder besproken? Zo ja, wat waren de resultaten van deze bespreking(en)? Welke conclusies werden er uit getrokken voor het drinkwater, de scheepvaart enzovoort?
3. Welke maatregelen zal de minister nemen om latere periodes van grote droogte in de Maas op te vangen?

ANTWOORD

op vraag nr. 154 van 26 november 2015

van **LYDIA PEETERS**

1. Deze studie, uitgevoerd in opdracht van het Waterbouwkundig Laboratorium van het departement Mobiliteit en Openbare Werken, is mij bekend.
2. Al in 2005-2006 werd er voor het Albertkanaal en de Kempense kanalen een eerste laagwaterstrategie opgesteld in overleg met alle betrokken actoren (overheid, bedrijven, landbouwsector,...). Deze laagwaterstrategie legt vast welke maatregelen bij laagwatersituaties genomen moeten worden en gaf aan dat de aanleg van pompinstallaties op elk sluizencomplex van het Albertkanaal de meest kosteneffectieve manier is om schade door laagwatersituaties te beperken. Op het sluizencomplex van Ham en van Olen zijn dergelijke terugpompinstallaties operationeel sinds 2014. Er wordt de komende jaren gewerkt aan de bouw van bijkomende pompinstallaties op sluizen, eventueel gecombineerd met een waterkrachtcentrale om groene stroom te produceren wanneer er voldoende water ter beschikking is. Ik verwijs naar het antwoord van minister Weyts op vraag nr. 1676 van 23 september 2015 voor een overzicht van de al gerealiseerde en in de nabije toekomst te realiseren installaties.
3. Ik verwijs naar het antwoord van minister Weyts op vraag nr. 193 van 4 november 2015 voor een overzicht van de maatregelen die tijdens de droogteperiode van 2015 op de bevaarbare waterlopen genomen werden en van de andere maatregelen die genomen zullen worden op de bevaarbare waterlopen om met toekomstige laagwaterperiodes om te gaan.
In de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2016-2021 heeft de Vlaamse Regering op 18 december 2015 niet alleen laagwatermaatregelen voor de bevaarbare waterlopen vastgesteld, maar ook een aantal algemene laagwatermaatregelen en laagwatermaatregelen voor de onbevaarbare waterlopen en het grondwater.
Specifiek voor wat betreft het aspect openbare watervoorziening zijn de operationele openbare dienstverplichtingen die aan de drinkwaterbedrijven zijn opgelegd, van belang. Daartoe behoort de opmaak van een langetermijnvoorzieningsplan met als projectieperiode 20 jaar dat moet aangeven hoe de drinkwaterbedrijven de openbare watervoorziening in de toekomst veilig zullen stellen.